

Beste colleges en raden,

Wij willen u informeren over de motie “eerlijke financiële compensatie en proportioneel beleid voor inspectietaken” die onze gemeenteraad heeft aangenomen en de brief “financiën gemeente” van 28.02.2025 die ons college aan de Minister van BZK heeft gestuurd. Aanleiding voor deze motie was dat onze gemeente wederom geen financiële compensatie van het Rijk heeft gekregen op de intensivering van taken, wat leidde tot een pittige discussie binnen onze gemeente die verder ging dan alleen het voldoen aan deze wettelijke inspectietaak.

De Inspectie van Onderwijs constateerde vorig jaar dat onze gemeente niet voldeed aan haar wettelijke inspectietaak op de gastouderopvang. Onze gemeenteraad besloot eerder geen extra middelen ter beschikking te stellen voor deze controles, opgelegd door het Rijk.

Het besluit om extra middelen vrij te maken om aan de 50% inspectienorm te voldoen betekent dat ons structurele begrotingssaldo verder negatief wordt en onze bezuinigingsopgave verhoogd. Hierdoor moeten we bezuinigen op andere, niet-wettelijke taken, wat het voorzieningenniveau in de gemeente verslechtert.

Onze gemeenteraad worstelt met zijn wettelijke plicht, het navolgen en handhaven van de wet en het waarborgen van de democratische rechtsstaat enerzijds en anderzijds de structurele tekorten op de begroting door de steeds grotere hoeveelheid taken die de gemeente verkrijgt afkomstig van het Rijk waarbij er geen toereikende middelen ter beschikking worden gesteld.

Onze gemeenteraad vindt dat het Rijk handelt in strijd met de Financiële verhoudingswet, omdat er steeds meer taken naar de gemeente worden overgeheveld zonder voldoende financiële compensatie. Dit dwingt gemeenten tot extra bezuinigingen. Wij hebben de Inspectie van Onderwijs en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hiervan op de hoogte gebracht en verzoeken om een gesprek.

Mogelijk speelt deze discussie ook bij uw gemeente. Daarom delen we graag onze motie en brief met u, zodat we als gemeenten eenzelfde geluid kunnen laten horen richting het Rijk.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

De secretaris/ directeur,
Mr. M.P. de Jong

de burgemeester,
J.D. de Vries MSc

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Dossiernummer : 202502275178
Stuknummer : 25ZG093944
Email : gemeente@achtkarspelen.nl

Uw brief van
7 februari 2025

Uw kenmerk
2025-0000035255

Bijlage

Verzenddatum
28 februari 2025

Onderwerp
Financiën gemeente

Geachte Minister Uitermark,

Op 29 januari 2025 ontvingen wij een brief van de inspectie van het Onderwijs waarin werd aangegeven dat de gemeente Achtkarspelen het wettelijk toezicht op de gastouderopvang niet nakomt. Dit heeft geleid tot een politieke discussie in onze gemeenteraad. Wij kampen met grote financiële tekorten en moeten bezuinigen, wat onze inwoners hard zal raken. Dit komt niet alleen door de landelijke korting op het gemeentefonds, maar ook door de nadelige en onverklaarbare herverdeling hiervan.

Gemeente Achtkarspelen heeft geen andere gemeentelijke inkomsten dan OZB. Parkeerbelasting heffen is niet mogelijk en de toeristenbelasting levert nog geen €30.000 per jaar op. Desondanks verplicht u ons wettelijke taken uit te voeren zonder voldoende budget. Onze mogelijkheden om financieel in te grijpen zijn beperkt en onze beleidsvrijheid om te bezuinigen is zeer klein.

De gemeenteraad¹ staat voor het dilemma dat een gemeente zich aan de wet moet houden. Daarom heeft de gemeenteraad besloten toch het wettelijk toezicht conform de eisen van het Rijk uit te voeren.

Financiële Verhoudingswet

Het is opmerkelijk dat de Rijksoverheid, die ons vraagt ons aan de wet te houden, dit zelf niet doet. Ook de Rijksoverheid dient zich immers aan de eigen wetgeving te houden. Wij constateren namelijk dat het Rijk de Financiële Verhoudingswet niet nakomt. Deze wet stelt dat gemeenten de middelen moeten krijgen die nodig zijn om de opgelegde taken uit te voeren en dat alle inwoners van Nederland recht hebben op hetzelfde voorzieningenniveau. Dit geldt ook voor de inwoners van gemeente Achtkarspelen.

¹ [Agenda Achtkarspelen - Raadsvergadering donderdag 23 januari 2025 19:30 - 23:00 - iBabs Publieksporaal](#)
(1:32:00 - 3:06:00 minuut).

In artikel 2 van deze wet is bepaald dat als beleidsvoornemens van het Rijk leiden tot een wijziging van de uitoefening van taken door gemeenten, er tevens wordt aangegeven hoe de financiële gevolgen voor de gemeenten kunnen worden opgevangen.

Casus Gastouderopvang

Het Rijk heeft bepaald dat per 1 januari 2023 elke gemeente jaarlijks minimaal 50% van de gastouders moet inspecteren, terwijl dit voorheen 5% was. Deze wijziging betekent een uitbreiding van de taak van de gemeente. De bijbehorende bekostiging is echter onvoldoende om de negatieve financiële gevolgen voor de gemeente op te vangen.

Daarnaast is een van de belangrijkste uitgangspunten van de Financiële Verhoudingswet dat de beperkte middelen eerlijk worden verdeeld op basis van objectieve kenmerken die de kosten van gemeenten bepalen. De bedoeling daarvan is dat iedere inwoner in Nederland, in welke gemeente hij of zij ook woont, een vergelijkbaar (basis) voorzieningenniveau kan verwachten. Ook dit uitgangspunt wordt door het Rijk verlaten.

Financiële Situatie Gemeente Achtkarspelen

De afgelopen weken is er in de Tweede Kamer veel discussie geweest over gemeenten die hun belastingen op bijvoorbeeld parkeren en recreëren fors verhogen om bezuinigingen op voorzieningen te voorkomen. Als plattelandsgemeente staat Achtkarspelen landelijk op de 340e plaats (van 342) op de lijst van gemiddeld laagste inkomen. Dit is minder dan de helft van het gemiddelde inkomen van bijvoorbeeld Bloemendaal. Wij hebben geen betaalde parkeervoorzieningen en amper toeristen.

In de herverdeling van het Gemeentefonds is door de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) geadviseerd dat een verevening van 90% à 100% van de OZB moet plaatsvinden. Deze is op het laatste moment door het Rijk teruggedraaid naar 70%, waarbij de feitelijke verevening zelfs lager is. Hierdoor lopen gemeenten zoals de onze extra nadeel op als het gaat om OZB-inkomsten. De OZB-tarieven in Achtkarspelen zitten al ruim boven het landelijke gemiddelde. Op geen enkele wijze kunnen wij met een opbrengstenverhoging op belastingen bezuinigingen voorkomen. Dit leidt tot een onevenredige behandeling van inwoners in Nederland.

Met jaloezie kijken wij naar gemeenten die een eigen subsidieregeling voor duurzaamheid hebben voor hun inwoners, zoals de gemeente Gouda². Hier krijgen inwoners gemeentelijke middelen om bij te dragen aan lagere woonlasten. Onze inwoners kunnen wij dit niet bieden. Wij constateren dat door de wijze waarop met het gemeentefonds, de herverdeling van het gemeentefonds en de knaken taken discussies een groep inwoners in Nederland wordt achtergesteld. Wij maken hier ernstig bezwaar tegen.

Wij kondigen hierbij aan dat wij ons als gemeente beraden op een bezwaar naar aanleiding van uw brief van 7 februari 2025 over het vervolgtraject verdeelmodel van het gemeentefonds. Hierin kondigt u aan om vanaf 1 januari 2027 een nieuwe stap in de herverdeling te zetten. Dit betekent na een eerste korting van €22,50 per inwoner voor onze gemeente nogmaals een extra korting van naar schatting €24 per inwoner op het toch al grote tekort (in 2028 tekort €151/inwoner). Daarnaast moeten we van het Rijk ook nog extra taken uitvoeren waarvoor we geen dekking hebben en zijn er geen belastingmogelijkheden om extra inkomsten te genereren.

² Gouda introduceert een reeks maatregelen om woningeigenaren te ondersteunen bij het verduurzamen van hun huizen, gericht op het verbeteren van isolatie binnen vijftien jaar. Eigenaren kunnen tot 1100 euro subsidie ontvangen, met hogere bedragen voor lage-inkomensgezinnen. Het doel is dat vooroorlogse woningen in 2040 minimaal energielabel D bereiken, en naoorlogse woningen energielabel B, om zo huizen gasvrij te maken. Bron: [Gemeente komt met geld en hulp voor isolatie woningen: tot 3000 euro subsidie mogelijk](#)

Afsluitend

Toen wij ons niet aan de wet hielden op het gebied van de gastouderopvang, kwam de inspectie bij ons langs voor een corrigerend gesprek. Graag willen wij daarom nu ook een gesprek met u. Wij nodigen u graag uit om ter plaatse kennis te maken met onze gemeente en onze uitdagingen. Als dat in uw agenda lastig te organiseren is, komen wij graag bij u langs met delegatie van de raad en de portefeuillehouder financiën om onze brief nader toe te lichten. Ons secretariaat zal volgende week contact met u opnemen voor een afspraak.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

de secretaris/directeur,
mr. M.P. de Jong

de burgemeester,
J.D. de Vries Msc

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Gemeente Achtkarspelen

**Onderzoek naar de wettelijke taken
omtrent het toezicht en de
handhaving op
kinderopvangvoorzieningen**

Datum vaststelling: 7 maart 2025

Samenvatting

De inspectie houdt, namens het Rijk, toezicht op twee wettelijke taken die gemeenten in medebewind hebben gekregen:

1. het toezicht en de handhaving op kinderopvangvoorzieningen, en
2. het minimaal jaarlijks overleg met schoolbesturen en ouders kinderopvang in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid.

Gemeenten verantwoorden zich over beide taken jaarlijks richting de inspectie.

De inspectie voert jaarlijks een analyse uit op de beschikbare gegevens over de taakuitvoering van gemeenten. Uit de analyse van de gegevens over 2023 is naar voren gekomen dat er sprake is van een tekortkoming in de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van het toezicht en de handhaving op kinderopvangvoorzieningen in de gemeente Achtkarspelen. Wij hebben een toelichting gevraagd aan de gemeente en op basis van deze aanvullende informatie besloten om in oktober 2024 een onderzoek uit te voeren.

In het onderzoek hebben wij de standaard waarbij mogelijk sprake is van een tekortkoming in de huidige taakuitvoering onderzocht. De volgende standaard is onderzocht: Toezicht gastouderopvang (T4).

Uit het onderzoek kwam naar voren dat de gemeente Achtkarspelen niet voldoet aan de basiskwaliteit van deze standaard. Per 1 januari 2023 moet elke gemeente jaarlijks minimaal 50% van de gastouders laten onderzoeken. De gemeenteraad van Achtkarspelen heeft echter besloten om geen middelen voor deze intensivering van het toezicht beschikbaar te stellen. Als gevolg hiervan voert de gemeente sinds 2023 te weinig toezicht uit op de gastouderopvang. Wij hebben met de gemeente afspraken gemaakt over het opheffen van deze tekortkoming.

Al voor de vaststelling van dit rapport kon worden geconcludeerd dat de gemeente aan de gemaakte afspraken heeft voldaan. De inspectie zal in het tweede kwartaal van 2026 (aan de hand van de verantwoordingsgegevens over het jaar 2025) nagaan of de 50%-norm voor het toezicht op de gastouderopvang in 2025 inderdaad is behaald en de gemeente over haar bevindingen informeren.

Inhoudsopgave

2.	Opzet onderzoek	4
3.	Resultaten en vervolg	5
4.	Bijlage: Zienswijze gemeente	7

2. Opzet onderzoek

De inspectie heeft in oktober 2024 een onderzoek uitgevoerd bij de gemeente Achtkarspelen vanwege tekortkomingen in de uitvoering van de wettelijke taken omtrent het toezicht en de handhaving op kinderopvangvoorzieningen.

Het risico op een tekortkoming is naar voren gekomen uit bij de inspectie beschikbare gegevens over de taakuitvoering in 2023 en de toelichting die hierop in 2024 door de gemeente gegeven is. Op basis hiervan hebben wij besloten om een onderzoek uit te voeren.

In het onderzoek hebben wij de standaard waarbij mogelijk sprake is van een tekortkoming in de huidige taakuitvoering onderzocht (zie onderstaande tabel).

Registratie	
R1 Landelijk register kinderopvang	
R2 Aanvragen	
Toezicht	
T1 Onderzoeken voor registratie	
T2 (vervolg) onderzoek na registratie	
T3 Jaarlijkse onderzoeken en actualiseren risicoprofiel	
T4 Toezicht gastouderopvang	•
Handhaving	
H1 Handhaving	

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de taakuitvoering van de gemeente te toetsen aan de standaarden uit het Interbestuurlijk toezichtkader 2023. Wij beoordelen of een gemeente aan de wettelijke eisen voldoet.

Voor meer informatie over de werkwijze van de inspectie verwijzen wij naar het Interbestuurlijk toezichtkader 2023, te vinden op de website van de Inspectie van het Onderwijs (www.onderwijsinspectie.nl).

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende onderzoeksactiviteiten:

- analyseren van de Kadernota 2023-2026;
- een gesprek met de bij toezicht en handhaving kinderopvang betrokken medewerkers, de verantwoordelijk wethouder en de burgemeester.

Het onderzoek was gericht op de taakuitvoering door de gemeente in het jaar 2023 en 2024.

3. Resultaten en vervolg

In dit hoofdstuk geven wij de resultaten weer van het onderzoek bij de gemeente Achtkarspelen op de onderzochte standaard en beschrijven wij het vervolg.

Resultaten

Uit het onderzoek blijkt dat de gemeente Achtkarspelen niet voldoet aan de basiskwaliteit van 1 van de wettelijke taken. De toelichting op dit oordeel is te vinden in de volgende paragraaf.

Toelichting op resultaten

Situatiebeschrijving

In de kadernota 2023-2026 van de gemeente Achtkarspelen wordt gesteld dat er bij taken die door de overheid aan de gemeente worden opgelegd sprake moet zijn van toereikende middelen. Bij de wettelijke verplichting om het percentage jaarlijks te inspecteren gastouders per 1 januari 2023 op te hogen naar 50% procent was er volgens de gemeente sprake van te weinig compensatie vanuit het Rijk om de extra kosten hiervan te dekken, wat volgens de gemeente betekende dat deze wettelijke taak niet uitgevoerd kon worden.

In het onderzoeksgesprek hebben de gesprekspartners vanuit de gemeente een nadere toelichting gegeven op het raadsbesluit dat aan deze stellingname ten grondslag lag. Zij hebben daarbij aangegeven dat gemeente Achtkarspelen voor grote financiële uitdagingen staat en dat er bij de verplichting om het toezicht op de gastouderopvang per 1 januari 2023 te intensiveren geen financiële ruimte meer werd gezien om hier aanvullend vanuit lokale middelen op te financieren. De gemeenteraad heeft daarom, vanuit het standpunt 'geen knaken, geen taken' destijds besloten het toezicht op de gastouderopvang niet te intensiveren naar jaarlijks 50%, maar het op jaarlijks 10% procent te houden.

Oordeel inspectie

De gemeente voldoet sinds 2023 niet aan de basiskwaliteit van de standaard Toezicht Gastouderopvang (T4) uit het interbestuurlijk toezichtkader 2023. In deze standaard wordt (conform artikel 162, lid 3 van de Wet kinderopvang) gesteld dat minstens de helft van de voorzieningen voor gastouderopvang jaarlijks moeten worden onderzocht en dat iedere geregistreerde voorziening voor gastouderopvang minimaal eens per 3 jaar moet worden onderzocht. Deze norm maakt deel uit van een serie huidige en toekomstige maatregelen die worden genomen door het ministerie van SZW om de kwaliteit van de gastouderopvang te verhogen en beter te waarborgen.

De inspectie verwacht van de gemeente dat zij maatregelen treft om de tekortkoming in de uitvoering van het toezicht op de gastouderopvang duurzaam op te heffen.

Stappen om de taakuitvoering te verbeteren

In het onderzoeksgesprek hebben de gesprekspartners vanuit de gemeente aangegeven dat de gemeente het belang van goed en voldoende toezicht op de gastouderopvang onderschrijft en dat het de intentie is van de gemeente om de taakuitvoering te verbeteren. Er is vervolgens afgesproken dat de gemeente een verbeterplan maakt en de gemeente de inspectie op de hoogte zal houden van de gemaakte vorderingen.

Voorafgaand aan de vaststelling van dit rapport heeft de gemeente de inspectie op 2 momenten geïnformeerd over de reeds gezette stappen om tot een voldoende taakuitvoering te komen.

Op 18 december 2024 ontvingen wij van de gemeente het verbeterplan en berichtte de gemeente ons tevens dat het college op 17 december 2024 heeft besloten om:

1. Jaarlijks 50% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang te inspecteren.
2. Een budget van € 18.000,- per jaar structureel op te nemen in de (meerjaren)begroting voor de inspecties van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang.
3. Dit voor te leggen aan de raad door middel van een raadsvoorstel waarin het budget van € 18.000,- wordt opgenomen in de begroting 2025 en de meerjarenbegroting 2026 e.v.

Tevens ontvingen wij op 11 februari 2025 van de gemeente het bericht dat de raad op 23 januari 2025 akkoord is gegaan met bovengenoemd voorstel.

Vervolg

Op grond van de informatie die de gemeente heeft verstrekt, kan worden geconstateerd dat de gemeente reeds aan de gemaakte verbeterafpraak heeft voldaan. De inspectie zal in het tweede kwartaal van 2026 (aan de hand van de verantwoordingsgegevens t.b.v. de Jaarverantwoording Kinderopvang over het jaar 2025) nagaan of de 50%-norm voor het toezicht op de gastouderopvang in 2025 inderdaad is behaald en de gemeente over haar bevindingen informeren.

4 . Bijlage: Zienswijze gemeente

Geachte mevrouw Piek,

Op d.d. 11 februari 2025 hebben wij gereageerd op uw eerste conceptrapport. U geeft aan in uw brief van d.d. 25 februari 2025 dat onze zienswijze aanleiding vormde om de tekst van het rapport aan te passen. Het aangepaste conceptrapport hebben wij op 25 februari 2025 ontvangen. Graag maken wij gebruik van het indienen van een zienswijze op het concept rapport "Onderzoek naar de wettelijke taken omtrent het toezicht en de handhaving op kinderopvangvoorzieningen", welke als bijlage in het definitieve rapport wordt opgenomen.

Als eerste willen wij u mededelen dat zowel ons college als onze gemeenteraad heeft besloten om de controles op de gastoudervoorziening te intensiveren naar de 50% en hiervoor structureel budget vrij te maken op de (meerjaren)begroting 2025. Hiermee voldoet de gemeente aan haar toezichtstaak zoals omschreven in artikel 1.62 lid 3 van de Wet kinderopvang en wordt de tekortkoming zoals omschreven in uw rapport opgeheven.

In het collegebesluit heeft u kunnen lezen dat ons college op 17 december 2024 heeft besloten om:

- 1. Jaarlijks 50% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang te inspecteren.*
- 2. Een budget van € 18.000,- per jaar structureel op te nemen in de (meerjaren)begroting voor de inspecties van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang.*
- 3. Dit voor te leggen aan de raad door middel van een raadsvoorstel waarin het budget van € 18.000,- wordt opgenomen in de begroting 2025 en de meerjarenbegroting 2026 e.v.*

Op 23 januari 2025 is het raadsvoorstel door de gemeenteraad behandeld waarbij er een lange discussie werd gevoerd. Het debat is opgenomen en kunt u vinden op de website

<https://achtkarspelen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/9e664b27-6dc1-496b-9197-cc42cob14d5c> (1:32:40 - 3:05:00 minuut).

De gemeenteraad worstelt met haar wettelijke plicht, het navolgen en handhaven van de wet en het waarborgen van de democratische rechtsstaat enerzijds en anderzijds de structurele tekorten op de begroting door de steeds grotere hoeveelheid taken die de gemeente verkrijgt afkomstig van het Rijk waarbij er geen toereikende middelen ter beschikking worden gesteld. Het besluit om extra middelen vrij te maken om aan de 50% norm te voldoen betekent wel dat ons structurele begrotingssaldo verder negatief wordt en onze bezuinigingsopgave hiermee wordt verhoogd. De gemeente komt hierdoor voor lastige, ingrijpende keuzes te staan. Dit betekent dat er op andere, wellicht wettelijke taken, moet worden bezuinigd waardoor het voorzieningenniveau in de gemeente zal worden verslechterd.

Concreet heeft de gemeenteraad besloten op d.d. 23 januari 2025 om:
In de (meerjaren)begroting van 2025 en verder structureel een budget van € 18.000 per jaar op te nemen voor de inspecties van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang, dit om jaarlijks 50% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang te inspecteren.

Ondanks dat het raadsvoorstel is aangenomen en de raad heeft uitgesproken om te voldoen aan de wettelijke criteria om de gastouderinspecties te intensiveren naar de 50%, verzoekt de raad het college via een ingediende motie om:

1. *Bij het Rijk krachtig te pleiten voor:*
 - Een herziening van de opgelegde 50%-norm of meer flexibiliteit bij de toepassing ervan;
 - Een volledige compensatie van de daadwerkelijke kosten van de inspecties.
2. *Juridische stappen te onderzoeken, waaronder:*
 - *Een toetsing van de opgelegde verplichting aan het subsidiariteitsbeginsel en artikel 2 van de Financiële-verhoudingswet;*
 - Het betwisten van de proportionaliteit van eventuele indeplaatsstelling.
3. *Deze motie te verspreiden onder de andere Nederlandse gemeenten.*
4. *De inspanningen van de gemeente in het verbeterplan te blijven voortzetten, inclusief de gefaseerde aanpak, zolang het Rijk niet toereikende middelen beschikbaar stelt.*

De gemeenteraad is van mening dat het Rijk handelt in strijd met de Financiële verhoudingswet, omdat er steeds meer taken van het Rijk naar de gemeente worden overgeheveld maar hiervoor geen tot weinig compensatie van financiële middelen worden meegegeven. Dit maakt dat onze gemeenteraad destijds heeft besloten om niet mee te gaan met de intensivering, omdat hiervoor geen middelen waren. De gemeenteraad en het college hebben nu wel gekozen om mee te gaan met de intensivering, maar er is nog steeds geen financiële ruimte om aanvullend vanuit lokale middelen te financieren. Dit betekent dat er op andere, wellicht wettelijke taken, moet worden bezuinigd waardoor het voorzieningenniveau in de gemeente verder zal verslechteren.

Op dit moment communiceert u met de Tweede Kamer over de Wet kinderopvang. De staatssecretaris J.N.J. Nobel geeft aan in een brief van d.d. 17 december 2024 dat hij in 2025 opnieuw met informatie naar de Tweede Kamer komt over gastouderopvang. Wij verzoeken u de problematiek waar onze gemeente mee te maken heeft in de uitvoering van deze wet kenbaar te maken aan de minister en de Tweede Kamer. Ook vragen wij u om deze zienswijze integraal onderdeel uit te laten maken van uw monitoring en evaluatie die komend jaar plaatsvindt.

burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

de secretaris/directeur,	de burgemeester,
mr. M.P. de Jong	J.D. de Vries Msc

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

MOTIE

Agendapunt: 12. Inspectie op gastoudervoorzieningen: Structureel verhogen naar wettelijke 50%-norm

Onderwerp: Eerlijke financiële compensatie en proportioneel beleid voor inspectietaken

De raad van de gemeente Achtkarspelen bijeen op 23 januari 2025

De verplichte inspectie van 50% van de gastouderopvang wordt onvoldoende gecompenseerd door het Rijk, wat leidt tot een financieel tekort. Deze motie vraagt om herziening of volledige compensatie en juridische verkenning.

Constaterende dat:

- Het Rijk gemeenten sinds 1 januari 2023 verplicht jaarlijks 50% van de gastoudervoorzieningen te inspecteren conform artikel 1.62, lid 3 van de Wet kinderopvang;
- De financiële compensatie vanuit het Rijk (€ 2.000) onvoldoende is om de geschatte kosten van € 18.000 per jaar te dekken;
- De gemeente Achtkarspelen al een verbeterplan heeft opgesteld en actief samenwerkt met de Inspectie van het Onderwijs om te voldoen aan de norm, inclusief een gefaseerde aanpak;
- Het *Algemeen beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing* aangeeft dat indeplaatsstelling door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid slechts proportioneel en als ultimatum remedium mag worden toegepast, en dat deze maatregel in Achtkarspelen niet aan de orde is gezien de ondernomen acties.

Overwegende dat:

- De dreiging van indeplaatsstelling disproportioneel is gezien de inspanningen van de gemeente om aan de wettelijke eisen te voldoen;
- Het subsidiariteitsbeginsel en artikel 2 van de Financiële-verhoudingswet voorschrijven dat het Rijk gemeenten voldoende middelen moet verschaffen om opgedragen taken uit te voeren;
- Het onwenselijk is dat Achtkarspelen structureel opdraait voor de financiële gevolgen van deze landelijke verplichting;
- Een sterke lobby richting het Rijk en eventueel juridische stappen noodzakelijk zijn om de financiële belangen en autonomie van de gemeente te beschermen.

Verzoekt het college:

1. Bij het Rijk krachtig te pleiten voor:
 - Een herziening van de opgelegde 50%-norm of meer flexibiliteit bij de toepassing ervan;
 - Een volledige compensatie van de daadwerkelijke kosten van de inspecties.
2. Juridische stappen te onderzoeken, waaronder:
 - Een toetsing van de opgelegde verplichting aan het subsidiariteitsbeginsel en artikel 2 van de Financiële-verhoudingswet;
 - Het betwisten van de proportionaliteit van eventuele indeplaatsstelling.
3. Deze motie te verspreiden onder de andere Nederlandse gemeenten.
4. De inspanningen van de gemeente in het verbeterplan te blijven voortzetten, inclusief de gefaseerde aanpak, zolang het Rijk niet toereikende middelen beschikbaar stelt.

En gaat over tot de orde van de dag.

Albert van Dijk (zelfstandig raadslid)

Klaas Sietse van der Wal (CU-Achtkarspelen)

Stemming:

Voor: CU, FNP, GBA, PVV, raadslid Van Dijk en raadslid De Vries (11)

Tegen: CDA, GroenLinks en PvdA (9)

De motie is **aangenomen**